

PREUS

Artá. Un trimestre . . . 1'50
A. Fora. Any. . . . . 7'00
Al Extranjer Id. . . . . 10'00

Número solt: 10 cts.

Redacció i administració
Quatre Cantons, 3
ARTA (Mallorca)

LA BANDA

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

La festa de la bandera mallorquina a Capdepera

Per donar compliment a l'acort de l'Ajuntament en que se determiná fer la Bandera Mallorquina, perque onetjás altiva i orgullosa al costat de la Espanyola en la Casa de la Vila de Capdepera se va improvisar una festa, que va ésser una espléndida manifestació d'entusiasme del poble, que el dia 3 del corrent volgué honorar la seva historia, homenetjant com se mereix la ensenya de la Patria.

La «Associació per la Cultura de Mallorca» que tant se preocupa per l'enaltiment de les nostres coses, desde el primer moment hi prengué una part activa, donant dades i facilitant els seus membres per donar llument al acte.

En Miquel Grau (a) Climentó qui du en les seves venes sang de la sang dels avis, hi posá tot l'entusiasme que es capás de vessar un fill per la seva mare, trobant un digne acompanyador amb el retjidor En Pep Bauzá (a) Tacó.

***

Vat-aquí els discursos que se feren després que fou issada la bandera.

EL BATLE.

Poble! Aquest Ajuntament per boca meua deu dirvos, que está gojós, al veure que heu donat la cooperació que esperava de voltros an aquesta festa.

Aquesta manifestació dels vostros sentiments en pro de la Bandera, mos umpl de satisfacció, perque veim que l'acort que prenguerem es estat del vostre gust; per altre part, aixó nos anima a tots, a continuar laborant per el mateix camí seguit, perque l'animació d'avui, ve a ésser una aprovació a la nostra gestió.

Avui hem posat aquesta bandera que es la nostra. Segurament no la coneixieu!... no és vergonyós que un poble tengui ignorancia tan gran de les seves coses; i de coses com aquesta?

Al fer l'honor degut a la nostra insignia ens honram a noltros mateixos, i el poble que honora lo seu, és el poble més gran del mon.

Correspon al nostre poble el tercer lloc entre tots els de Mallorca que han homenetjat degudament la

bandera que acabam de issar. El primer va ésser Soller, el segon Ciutat i aquí es estat el tercer i jo voldria que tots els demés pobles mos seguissen i així tot mallorquí que hagués d'empendre un pelegrinatje per altres regions que no sia la Roqueta, pogués a la sola vista de la bandera, veure Mallorca, perque la bandera ho es tot, tradició, relligió i costums que unides constitueixen la patria petita.

Després de donarvos gracies a tots, tenc que donar-ne als senyors de «l'Associació per la Cultura de Mallorca» per haver prestat generosament el seu concurs an aquesta festa.

I dec dir-los una cosa: Quant vos trobeu lluny de noltros recordau-vos que a la banda de llevant i casi donant la mà als nostros germans de Menorca hi ha un poblet en el que hi viuen uns germans vostros els cors dels quals, bateguen units per un sol afecte, l'amor a Mallorca i l'amor al poble.

EN MIQUEL GRAU.

Gaballins! Deu vos quart! Com a gaballí que som vos dirigesc la paraula en aquest moment. Ho fas per dos motius. Parl en primer lloc per agrairvos la acullida que heu donat a l'acort de l'Ajuntament de entronisar en el dia d'avui la «nostra bandera» la bandera mallorquina, que suara hem issat en aquesta casa de la vila, i per la solemnitat que donau anaquest acte amb vostra presència, ajudant amb vostro entusiasme el major esplendor d'ella.

En segon lloc parl en nom de la nova Associació per la Cultura de Mallorca de la qual som el més humil dels seus components, per saludarvos en nom seu i per dirvos la sorpresa que han tengut els qui amb la seva presència enalteixen aquest acte que no creiem trobar en aquest poble la fèrvida i coral acullida que han tengut, ni tampoc l'amor que demostra per les coses de saba mallorquina. L'Associació veu amb satisfacció aquestes notes hermoses amb que assaonau aquesta festa, que encara que no sigui filla d'aquella Associació, n'és fillola estimada.

Dec dirvos també que jo n'he estat el primer sorprés. Sabia que el vostre cor era assequible a tots els moviments d'ordre espiritual, però no creia que ho fos en tanta intensitat; demostrau amb aixó l'afany llegendari an els gabellins, de conèixer el més enllà de descobrir horitzonts sempre nous

i al saber posar-vos al lloc que vos pertoca, al associarvos a totes les empreses profitoses, no anant al darrera que és el lloc dels parucs, sinó al devant que es el lloc dels agoserats i aquestes virtuts son les que me fan dir... ¡Aquest es el meu poble!

¿Quina cosa és la que em mou, a mi parlarvos i a voltros a escoltar-me i reunirvos en aquest lloc? Amb dues paraules pot dirse. L'amor a lo nostro.

I, aquesta bandera es nostra? Si que ho és; perque ens fou donada d'un dels nostros Reis que era mallorquí com nosaltres i que estimava Mallorca com noltros perque era la terra que el vegé néixer; la mos doná perque l'estimássem i venerássem i no tengué pruga de donarnos com emblema nostro la seva ensenya que era sang de sa sang com son aquestes quatre barres.

Ah Senyors! Si Deu permetés que se aixecassin aquells avis nostros que son pols i quines despulls guarda l'ossari del castell! Com la reconeixerien! De quina manera s'abrahonarien a ella i tot basantla mos dirien amb ulls plorosos de joia: Fills nostros, estimau! En e's plec d'ella vejau-hi tota la historia del nostro poble; dins cada plec una gesta gloriosa de varons il·lustres dels que l'indiferencia d'unes quantes generacions han esborrat son nom. En aquestes barres vermelles, la sang vessada penosament i de bon grat an els moviments èpics de la nostra Historia. En el groc l'or puríssim de les virtuts de la rassa. En el Castell la voluntat tot força, la voluntat ferrenya de tots els mallorquins i en el violat, el color de les montanyes, del mar i del cel que Deu mos ha donat perque Mallorca amb el vert dels seus camps sia com una esmeralda engastada en la turquesa immensa del mar llatí.

I jo ara vos dic, l'amor que poscu an aquesta bandera ha d'èsser el mateix que sentiu per les coses que pertanyeren a nostros avant passats; no hi ha un gabellí que no se senti orgullós de la deixa més gran que podien fermós els nostros veis; me referesc al Castell Ascendents nostros l'aixecaren i el bastiren; és un testimoni vivent perque nos servesqui de miray, i l'alçaren a dalt del pujol que domina aquest poble com per recordarnos a tota hora la seva potencia i el seu passat gloriós i perque noltros volguem igualar-nos a ells, fent i aixecant monuments tan eterns com els seus. Tots l'estimau; estimau, idó, aquesta bandera que també la mos trameteren.

I are, a voltros, nins i nintes que amb

vostros cants heu donat an aquest acte un caire tan bell, recordauvos sempre d'aquesta diada ja que voltros sou el poble de demá i aquesta lleuor de mallorquinisme pur que avui hem escampat fruitará amb un amor a Mallorca estimada i aquest ferá l. Mallorca conscient que tots esperam.

Per acabar després de donar les gracies a les brotadores de la bandera vos deman que unigueu les vostres veus a la meua amb un ¡Visca Capdepera! ¡Visca Mallorca!

EN MIQUEL MARQUÉS.

Seguidament va fer us de la paraula, el fervent mallorquinista i redactor del «Soller», En Miquel Marqués Coll, el qual digué que parlava per disciplina, ja que no per propis mèrits, en aquella creuada per la resurrecció de l'ànima de la Patria. Se va adherir amb entusiasme a la festa que se celebrava i trameté als gabellins la felicitació dels elements patriotes de Soller, recordant que fou en aquesta ciutat de aon partí la primera espira de aquestes festes de la Bandera les quals molt prest abarrassarán tots els pobles i tots els cors mallorquins.

Expressá la seua satisfacció de dirigir la paraula a un poble que se sent orgullós d'aixecar ben alta la representació genuina de la nostra terra, ja que ella, immaculada com és, es molt digne de estar-hi. Se felicitá de que vagi linint l'època de pruga nacional i de que de cada dia siguin més els qui demanen respecte per lo propi i la preponderancia de lo nostro demunt lo extrany.

«Heu meditat—digué l'orador— lo que representa aquesta bandera sobre de la qual acaben de caure les bendicions del cel i la vostra admiració traduïda amb mansballetes i que orgullosa de si mateixa volletetja per demunt els nostros caps suauement engrossada per el saludable embatol d'aquesta comarca? Ella representa en primer lloc la Patria, el lloc on hem nats i aon vivim amb els seus pobles, torrents i muntanyes, exuberant vegetació i la gran varietat d'aucells que alegren els seus camps, i els nins, bella esperança, amb les seues crestallnes rialles. La mateixa que anyorau quant els etzas de la vida vos allunyen de ella i vos veis obligats a menjar el pa amarg de la emigració; la que veis en vostros somnis, embolicada en recorts alegres de la juventut; aquella en la qual teniu

vostros amors i vostres delícies i en la qual aquests nins que ara també prenen part en nostre festa i tan embadalits nos contemplen, son una bella esperança d'un despertar més felís. Representa també el seu Llençuatje, la nostra llengua estimadíssima qui rebrota avui esponerosa després de varis sigles de estanca-ment, la dolça i armoniosa llengua que nos acompanya desde el bressol a la tomba i que tant melosa és en boca dels sers estimats. Representa també la Religió, la preuada herència que nos llegaren nostres antepassats; simboliza la Historia tan plena de fets gloriosos; encarna la Tradició que nos tramet de generació en generació el ric tresor de llegendes, fets i costums populars. Tot això, heu de veure en aquesta hermosa bandera per amar-la i fer-la amar an els nostros i fer-la respectar an els estranys.

Va afegir que ella era el desig d'oit a la realitat de que Mallorca recobri prest la consciència del seu ser. Va aconsellá que tots treballéssim per conseguir-ho, cada ú dins la seva esfera, amant lo propi i usant el nostre idioma en tots els actes de la vida, acostumant-nos a escriure-ho amb netedat i puresa, desterrant els castellanismes amb els quals omplim nostra parla i la introducció de's quals tant la enlletjeix.

Va acabar excitant a la unió de tots els Mallorquins per realitzar la creuada de Mallorquinizació de Mallorca.

El meu parlament

Si hagués sigut homo de bones paraules, amb motiu de la festa de la bandera de Mallorca a Capdepera hauria parlat al poble d'aquest modo:

Senyors:

Hi ha, en la vida dels pobles fets que a primera vista, semblen sense importancia però que moltes vegades son causes de grans transformacions an el caràcter i en el modo de sentir i pensar dels seus habitants. I es que una petia lleu pot produir un abre esplendorós.

Així aquesta festa de la bandera Mallorquina pot esser, hauria de ser la lleu d'una forta brotada la guspira d'una gran resolució en la consciència de Capdepera i de Mallorca.

Perque la bandera (l'enseny) que acaban de beneir i que festetjam, no és solament un tros de roba penjada a un palo. No és un adorno per posar an es balcó es dies de gran festa. Es colque cosa de més importancia i que pot esser transcendental per la vida dels mallorquins.

Aquesta importancia li pervé de esser una bandera que representa a Mallorca; les coses nostres de Mallorca; les costums, les tradicions, la parla, el cor i l'esperit de Mallorca.

Aquesta ensenya pot arribar a fer milacres si voltros voleu. Bastará que ens recordem que som Mallorquins.

Perque amics que m'escoltau—trist es dir ho—sols ho tenim a sa llengua que som Mallorquins però només a sa llengua. De veritat ningú s'en recorda que ho sigui.

Si nos ne recordássim no hauríem abandonat, no hauríem deixat perdre el nostre gloriós idioma mallorquí

que tant en l'aire aixeca nostre Ramon Llull. Si nos recordássim que som mallorquins no permetríem que nostra parla fora treta, enllegada de les Iglesias, corporacions, notaries, escoles etc. sense protesta de ningú.

El mallorquí no troba redós en aquesta casa del poble, an aquest mateix Ajuntament, ahont no s'escriu una paraula en la nostra llengua.

El Mallorquí s'está treguent des temple de Deu de tal manera que fins el Pare-Nostro es resat i cantat en mots de gent extranya a Mallorca. I creis voltros, dignes sacerdots que regiu les nostres consciéncies, que una oració pot surtir fervorosa de nostra ánima, i arribar fins al Altíssim resada amb un parlar que no es el nostre i que ni tan sols sabem pronunciar?

També nostra llengua ha estada expulsada d'escoles i col·legis, així si que hauria de revoltar el nostre esperit de santa indignació. Contra tota regla de pedagogia, contra el sentit comú, s'ensenya a lletgir i a escriure al nostros petits amb paraules que no son ses nostres. Així fa que els nins i nines avorresquen l'escola perque posa la seva tundra inteligencia en gran tortura, lletgeixen i escriuen en geroglífics, que tals son per nostros infants els cartells, manuals, cartilles, doctrines i llibres qu'ls mestres posen en les seues mans.

El mallorquí está fugitiu també de les notaries de Mallorca no heu reparat que hem d'escriure i firmar tots els actes i contractes notariais amb idioma castellá? No fereix vostres sentiments de Mallorquins l'haver de firmar, els moments mes culminants de nostra vida, potser a l'hora de la mort sa nostra darrera voluntat escrita amb mots forasters que no sempre entenem? no heu reparat que fins el nostros noms i linatges no els podem escriure a cal notari tal com el pronunciam i el que es diu Toni ha de firmar «Antonio» i el que's diu Tomeu ha de firmar «Bartolomé»?

Fins dels Tribunals i Audiéncies ha estada suplentada la nostra llengua; i hem de declarar i hem d'esser defensats i jutjats, i tal volia condemnats amb un parlar extern i per jutjes casi sempre externs.

I si del llenguatge passam a la música veurem a nostros volgudes tonades arraconades i nostros dolces cançons olvidades i substituïdes per músiques d'altres terres. Fins i tot la marxa dels antics Reis de Mallorca ha sigut canviada per la marxa real, una marxa austriaca.

¿I que direm del nostre govern i administracions públiques? De Madrid ens envien governadors, delegats de hisenda i altres empleats de tota classe que manen i disposen de pobles i d'Hisendes, com si fossen conquistadors. Nostros les pagam i ells manen. Ells xupen i a nostros ens deixan escupir. Per aixó es valen de una infinidat de coses que fan més ma que una calabruixada: repartos de consum i arbitris; delegats gubernatius; agents executius; multes; apremitis; matricules; impostos, recarrecs, suspensió i procesament de batlies i retgadors; etc., etc.

I lo pitjor és que tots aquells impostos, contribucions i recarrecs casi van a Madrid de ont dificilment tornen. No heu reparat que per posar macada a sa carretera d'Artá, també ho han de disposar eis de Madrid i qu'es per aixó que les carreteres están sempre intransitables? No heu reparat que quant concedeixen alguna cantidat sempre és com si mos fessin un favor?

Tot aixó, senyors, ha d'acabar per la rahó i força d'aquesta bandera que s'acaba d'issar an aquest balcó.

No ho creguem qu'aquesta bandera sigui sols signe de pau. Es també senyera de combat.

Si aquesta bandera ha d'esser colque cosa; si ha de deixar d'esser un pedaç qualsevol, será precis que ens dugui a la reconquesta de la llengua mallorquina per tots els actes de nostra vida; será precis que ens fassi respectá els nostros costums i tradicions; que mos guii a la reconquesta del nostre dret familiar, avui desconegut pel Tribunal Suprem; será precis que aquí mateix poguém disposar dels cabals que produéixen, les contribucions que pagam, i amb ells construir escoles, fer i adobar carreteres, ports, etc.; que si necessitam un port a Cala-Ratjada no hagim de esperar que En Romanones complexi la seva paraula, que fa cans d'anys mos va donar, i qu'ha olvidat; será precis que Mallorca sigui mallorquina i dels mallorquins.

Tot aixó i molt més ha de conseguir la virtut d'aquesta bandera. I aixó no ho conseguireu si no ho guanyam lluitant, qu'els que are ho usufructuen dificilment s'ho deixaran perdre.

Perque nos dugui a la victoria l'hem aixecada sobre tots els combatens.

Si no mos hagués de portar a la reconquesta de les nostres libertats no valdria la pena d'haverla restaurada.

He dit.

M. SANXO

De Capdepera

Solemne i al mateix temps profitosa va resultar la festa de la benedicció de la bandera mallorquina que celebrarem diumenge passat.

A la arribada de l'automóvil varen esser rebuts per les nostres autoritats la comissió que venia de Palma per donar més forsa a la festa acompanyats del nostre amic i paisá D. Miquel Grau, enginyer industrial. El mateix vespre a les 9 en el local de la Congregació se doná una conferencia de agricultura donant dita conferencia D. Arnest Mestres. El local estava atestatíssim d'homos i el públic sortí tot entusiasmat i amb ganas de que diferents vegades se repetissen aquestes lliçons tant interessants per nostros.

El diumenge dia 3 a les 9 les campanes repicaren convidant-nos a tot el poble perque assistiguéssim al Ofici. A les 10, la comitiva ja estava composta devant la casa consistorial, a devant heí anava la música, darrera ella els nins de l'escola nacional i col·legi que eren en número de 100, seguidament venien les nines de la costura pública i de les Germanes Franciscanes que passaven les 200 i per últim l'Ajuntament i comissió de la «Associació per la Cultura de Mallorca». La Iglesia estava alló que's diu al tibo, perque les capelles i tot també estaven plenes de gent. Digué l'ofici el Rt. Vicari Sr. D. Llorens Parera assistint de Diaa el Rt. D. Francesc Fuster i de Subdiaa el Rt. D. Juan Melis; el Chor cantá la missa «Te Deum Laudamus» acompanyat per un organista de Palma D. Benet Cortés.

Acabada la funció el nostre Sr.

Rector mos va beneir la bandera i els nins cantaren l'himne mallorquí acompanyats per la banda, l'Alcalde major mos va lletgir un discurs que'l públic aplaudí i D. Miquel Grau en lletgí un altre que també fou molt aplaudit i per últim el Sr. Marqués de Soler també el presentá que el públic aplaudí de bona gana. Predicá a l'ofici el reputat orador Rt. D. Jaume Sastre. Acabats els discursos se serví un refresc a tots els nins i demés convidats. També vengué una comissió d'Artá per presenciar els actes. El decapvespre en la mateixa sala se doná una conferencia pel metje D. Emili Darder que resultá molt profitosa. Prengué la paraula el president de la Associació D. Elvir Sans el qual doná les gracies an el poble i l'anima a seguir el camí tan noblement comensat. Acabá l'acte amb quatre paraules del Sr. Rector el qual doná gracies als de l'Associació per la cooperació prestada, felicitant se de l'entusiasme que el poble havia demostrat. Després hi hagué concert musical en la Plassa de l'Orient.

Corresponsal

CRIDA

GABELLINS I CALARRATJADERS

Tots sabéu qu'aquest terme de Capdepera confronta en gran part amb el mar, i que aquest mar ens proporciona un peix riquíssim i variat.

Aquest peix es la vida de moltes families pescadores, que d'ell menjen i vesteixen. Es l'ajuda de molts terressans i menestrals. Es l'alegria i l'encant d'aquestes costes i el divertiment dels aficionats a la pesca i a les coses de mar. Es el recreo de nostros paladars. Es, en fi, una de les fonts de riquesa d'aquesta hermosa encontrada.

Tot aquest be de Deu está fontentse i morint a mans dels dinamiters i petardistes, que ressegueixen les nostres ribes, cales i fareós.

Está calculat que cada petardo mata milers de cries de tota mena de peixos, que fan sa juvenut a sa tenaçca i a dins les seves enclotxes.

I la mort d'aquestes cries es deguda l'extranyedat de peix que patim.

Per mirar si hi podem posar remei, uns quants homos de bona voluntat, cridam a tots els pescadors: tant als de barca, com als de canyeta, als xarxés, als palangrés, als pescadors de rai i als de roqué, als de fluixa i als de bolenti, a tots vos cridam perque ens ajudeu a extirpar aquesta pesta—en forma de coet—que arruina l'industria i l'art de la pesca.

Els que vulguin ajudar-nos han de apuntarse fins dissapte a vespre a can Pere Coix, a sa plassa d'Orient.

I els apuntats els convidam a una reunió que tindrà lloc a la

Caixa Rural diumenge vinent, dia 10, a les 4 del capvespre.

Capdepera Juny 1923

Els organitzadors.

DE SON SERVERA

Ens incumbeix avui enterà a n'els lletgadors de les dues solemnitats religioses celebrades darrerament a la Parroquia La del Corpus, així l'Ofici com la processó, estigué del tot concorreguda, i el temple lluita sos millores ornaments.

De l'altre, verificada diumenge, 3 de Juny, amb motiu de la conclusió del Mes de Maria cal dir lo mateix, sense ometre però que a la Comunió general, Ofici i processó hi assistiren les Fies de Maria en nombre crescutíssim provistes totes de la missa.

En les dues festivitats predicà el P. Pons, d'Artà. Es una història que la música, en aquestes ocasions solemnes processons. S'atribueix a lo molt deteriorats qu'els troben uns quants instruments el no haver-hi assistit la banda. Ho lamentam, perquè contant amb personal habilitat mos esteim sense música.

Corresponsal

Russia, un paradís...

La que es arribada a noltros la noticia resum de lo que han fet els bolxeviquis dins Russia els tres primers anys del seu govern, la transcriure a n'aquest setmanari perquè els comunistes que predicaren i els pobres artanencs que escoltaren, se desenganin d'una vegada dels desbarats i errors que se vomitaren dins el teatre d'Artà, i així veuran com son irrealisables els somnis que tant preocupen als pobres obrers enganats.

Idò bé, sense detallar els barbarismes i crueltats que s'han comeses, sols basta dir el número de gent a n'aquí donaren mort aquests que s'anomenen nous redentors de la humanitat. El número total de persones mortes és de 1.766.118, i perquè no se creguin els socialistes que tal cifra llegendesquin que sia equivocació d'impremta heu diré amb lletres: un milló, setcents, xixanta, sis mil, cent devuit. Entre tots aquests morts hi ha 23 bisbes, 1.215 sacerdots, 6.755 profesors, 8.800 metges, 54.630 oficials, (fins aquí direu molt bé és veritat) però llegiu més: 260.000 soldats, 355.250 representants de les classes intellectuals i 193.350 obrers. Que vos sembla obrers? Ensumau aquest ramell socialistes i comunistes; aixó son els vostros pares, els qui vos donen mort perquè no poguen remegar; i aixó mateix socceirà dins Espanya i Mallorca si arriba aquest dia tant funest; voltros els obrers, sereu els qui pagareu els plats comptats, i aquests mateixos que vos prediquen quant reclamareu lo que vos prometien, vos contestaran amb boca fosca com ho han fet dins Russia.

I are per acabar, a n'aquesta cifra tant exorbitant, afegiu la de aprop de vint milions de morts de fam durant l'any 1921-1922.

Si que tenen raó els vostros predicadors quant diuen que Russia és un paradís.

CRESPI.

Una festa simpatica

Tot lo qui fa olor de patria, tot lo qui fa olor de caritat, en aquets temps de materialisme i de individualisme corruptor, mereix l'aplaudiment més sincer dels que posam per damunt tot l'amor a Mallorca, l'amor a la terra que nos ha vist neixer, amor més fort com més desgraciada la veim, entre gada en mans de gent sense ànima, que no concep altre manera de esser que la de destruir qualsevol obra que no camini baix de la seua direcció mesquina i menta, ja que no té altra ideal que l'ambició. Per aixó, dic, resulta altement agradable, la festa que amb motiu de la conclusió del Mes de Maria, se va celebrar a Calicant, possessió del terme de Sant Llorens des Cardessar propietat del nostre compatriota D. Francesc Bienes.

La festa acabada; en la part religiosa, comensa per una Comunió general en la que hi prengueren part uns 800 després, la missa fou dita per Mossen Aleix Muntaner de Manacor i cantada per les nines de l'escola de les Germanes de la Caritat de Sant Llorens, fent un sermó el Rrt. Sr. Rector de dit poble, mossen Pere Santandreu.

A la sortida tots els concurrents foren obsequiats amb xocolate i ensaimada.

Durant el matí hi hagué cucanyes corregudes d'homos i bestia essent els premis pagats per el propietari.

Al capvespre entre els concurrents del Mes de Maria se sortetjá gran varietat d'objectes.

I després un estol de pageses de per aquell voltant va representar la xistosa comedieta Es bail de madó Banauia amb una gracia encantadora. I els homes per no esser menos, feren present a la concurrencia, de una altra comedieta Mestra Fornaria Tots foren molt aplaudits.

D. Francisco i la seva gentil esposa D.ª Maria, foren els Directors d'escena i no cal dir si admiram la seva paciència i el seu acert.

Tot estava adornat espléndidament i la gent de per aquells encontorns que el número de 600 persones s'havia reunida a la possessió, va quedar altement agrada a tota la familia de's propietaris per les moltes atencions rebudes, desient-se amb enhorresbónes encoratjadores. A elles unim la nostra més sincera, desitjant veure continuat un camí tan profícu per la patria i per la religió.

COMENTARIS

La seda, llana, i coto, del mon. Segons unes dades que publica el periodie American Linn Journal, la producció mundial del coto es de deu mil milions i mig de lliures esterlines a l'any. La producció de llana arriba a tres mil milions i mig de dolars i la de la seda a mit milions de dolars.

El congrés agricul de Solter. Amb una solemnidad que honra els pobles qui la practiquen, se va celebrar a Solter els dies 20 i 21 del passat maig el Congrés Agrícola que la Federació Catalana-Balear ve celebrant cada any. La concurrencia fou numerosa, hi agué molt d'entusiasme, quedant els Congreguistes de fora, altement satisfets per les atencions rebudes.

El Sindicat d'Artá s'hi va adherir.

Els temes posats a discussió foren els sigüents:

Cultiu del taronger, llimoner, etc. (citrus). Ponent Reverent D. Jeroni Pons Pvre.

Cultiu del garrover. Ponent D. Bartomeu Colom Ferrá.

Algunes malalties del citrus i garrover. Ponent, D. Juan Aguiló, Gar-sol.

I com a les bones obres no les falten mai contraris, un periodie patrioter de Ciutat qui se vguina enten res de agricultura, volgue satisfacer la curiosidad dels seus llegidors donantnos en lloc d'ensenyanças agricules, sepá d'atente a la concentrada. Ja mos hi tenen acostumats en aquets plada els seus bords d'una patria que desconeixen

PROGRAMA

de la festa que dadiquen a S. Antoni de Padua els frares franciscans i els seus devots, els dies 12 i 13.

Dimars dia 12

Al matí, capta per la vila amb els «cavallets» que estrenaran uns magnifics vestits. Al vespre a las 7 i mitja solemnes completes en preparació de la festa. A les 9 sortida de la acostumada carrossa que recorrerà el poble acompanyada dels «cavallets» i de la banda municipal.

Dimecres dia 13 festa del Sant.

Al matí a les 9 i mitja després de Tercia cantada, ofici solemne amb assistencia del Magnific Ajuntament. Se cantarà la «Missa Seráfica» a tres veus, del P. Fr. Mateu Amorós, T. O. R. El sermó está a càrrec de D. Josep Espases, Rector de Marratxí.

El capvespre a les 4 sortida altre volta de la alegórica carrossa amb els «cavallets» i música; seguirá l'itinerari de costum. Acte seguit corregudes de cintes a la plaça del Convent. La banda municipal alegrará l'acte amb el seu repertori.

Al vespre a les 7 exercici a S. Antoni de Padua que se ferá amb tota solemnidad. Se cantarà el missagi a veus del mateix autor de la missa i predicarà l'orador del matí.

Mes tart revetla per la nostra banda municipal, durant la qual se desperarà un castell de focs artificials i s'amollarán globos.

Segons els preparatius que se fan per la carrossa, se espera aquest any una cosa extraordinari, confiant ja amb el bon gust dels componedors ja amb la seua destresa en l'art.

L. D. M. Fr.

De Ca Nostra

Meteorologia

A pesar de trobar-nos aprop de mitjan juny, no han arribades encare les

calors. El temps va com enderretit. El diluns durant la nit va fer un ruixadet, i de llavors ençà la temperatura ha baixat més encare: per are oscila entre el 15º i el 20º.

Estat sanitari.

No hi ha epidemies de cap classe. Esta malaltia de molta gravetat l'amo'n Canet veu, de sa Costa de Can Tomás Se troba millorat el nostro amic i redactor de LLEVANT En Miquel Lopez Lluell. Que apraxat el mal que estava completament restabert, si convale.

Morts.

En la matinata del dimecres de aquesta setmana, dia 6 després de l'alta malaltia i rebre els Sants Sagraments, entregá l'ànima a Deu D. Guillem Tous (a) Canals, Tinent del exerciti i exbatle d'aquesta vila. A l'acompanyada hi assistí una gran gentada i l'Ajuntament en corporació. Funerals se vegeren també molt concorreguts. El cel sia ell, i rebbiga la seva esposa, i demés familia l'expressió del nostre sentiment.

SELECCIO DE CASOS

Ahir divenes diada del S. Cor de Jesús, a la Parroquia hi hagué Comunió general.

Demá se ferá la festa de St. Vicens de Paul, amb Comunió general i Ofici solemne.

Non automòvil.

L'amo En Juan Torres de sa Fabrica de gaseoses ha adquirit un auto marca Ford per destinació a l'Hoquea. La febre d'autos sembla que ha comensat i és bó que el poble prengui caràcter de modernidad.

Desgracies:

El diluns d'aquesta setmana venia de Sa Colonia l'amo Josep de Sa seva esposa i quant foren au el barranc tengueren sa desgracia de girar el carro que caigué a baix la carretera. Tanta sort, que el Bon Jesús les oblidava. Unicament ella ha Magüida Baya se desviá una espatlla.

També el Sen. Tomes Bossa de Na Pusseta anava per agafar un porcell i al moment de agafar-lo li va escapar amb tot mala sort que caigué en terra i amb tanta força que se caigüa tot un costat patint fortament la espatlla.

SOBRA D'ORIGINAL

Per excés d'original deixam, «De la vida del mar» els extractes de les conferencies de Capdepera i altres articles interessants, que si Deu ho vol aniran a n'el proxima.

MERCAT D'INCA

Bessó a 68'00 quinta.
B'at a 24'00 sa corlera.
Xeixa a 23'00.
Ordi mallorquí a 17'00.
Iraaster a 16'00.
Civada mallorquina 14'00 pts. id.
Iraaster a 13'00.
Faves cultores a 32'00.
ordinaries a 28'00.
pel bestiar a 27'00.

TIPOGRAFIA CATOLICA

DE

A. FERRER GINART

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES
FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÀFICS.

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials.

VENTES AL DETALL I AL EN GROS **DEMANAU QUALSEVOL CLASSE DE PAPERS, LLIBRES, I ARTICLES ESCOLARS I D'ESCRITORI.**

Quatre Cantons 3 - ARTA

SERVICIO DE CARRUAJES DE BARTOLOMÉ FLAQUER (A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

L. ASETA DE MARCHANDO.

Pasajes

Habana, Buenos Aires, Francia, y cualquier punto de América.

GRATUITAMENTE arreglo la documentación para poderse embarcar avisando con ocho horas de anticipación, por contar con personal activo e inteligente en el ramo.
Para informes: Bartolomé Roca, Hostales, n.º 87

Los que deseen embarcarse de San Lorenzo, Son Servera, Capdepera o Artá pueden informarse en

ARTA
a **GUILLELMO BUJOSA
CAN GANANCI**

Ensaimades i panets

En lloc se troben millors que a la

PANADERIA **Victoria**

ES FORN NOU
D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria.

TAMBE SE SERVEIX a DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

GRANDES ALMACENES

San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA

VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTA

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

tea una Agencia entre Artá i Palma i hei va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat des Centro Farmacèntic.
Artá Figuerola 48.

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO,
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR,
DE TODAS CLASES

Si voleu menjar bo i llegitim

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JUSEP PIÑA

Quatre Cantons, 8-ARTA

Te olis de primera i segona classe a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

DISPONIBLE